

Český Krumlov, to není jen zámek a Jelení lávka

Křivolaké uličky, honosné měštanské domy, nádherné šlechtické sídlo nad Vltavou, atmosféra města, kde v mnoha místech jakoby se zastavil čas. Řeč je o Českém Krumlově. Projděte se jeho ulicemi a nechte na sebe působit magické kouzlo města, které se od roku 1992 řadí mezi památky UNESCO.

Dlouhá a pohnutá historie Českého Krumlova

První písemné doklady o Českém Krumlově pocházejí z roku **1253**. V nich je Krumlov označován jako Chrumbenowe, na latinských listinách pak nese jméno Crumlovia nebo Crumlovium. Také býval používán název Krumlov nad Vltavou. Přídomek Český se začal ke jménu města připojovat v roce 1439, aby se odlišil od Moravského Krumlova. Novodobá historie města se začala psát zhruba v polovině 13. století a souvisí se založením hradu. Ten byl sídlem větve **šlechtického rodu Vítkovců**. Ti byli později známi jako pánové z Krumlova a v erbu měli **pětilistou růži**. Hrad i erb po nich zdědili jejich příbuzní, **páni z Rožmberka** a Krumlov se stal jejich sídelním městem.

Když Českému Krumlovu vládli Rožmberkové

Rožmberkové vládli Českému Krumlovu celá tři století (1302 – 1602) a patřili až do vymření v 17. století mezi nejvýznamnější a nejmocnější šlechtické rody v Čechách. Na počátku 14. století dochází

k rozšiřování krumlovského hradu, vzniká podhradí s názvem **Latrán**.

Petr I. z Rožmberka nechává vystavět v Českém Krumlově kostel sv. Víta a špitál s kostelem sv. Jošta a na hradě nechává vybudovat kapli sv. Jiřího. Také povolal do města klarisky a františkány. V letech 1551 – 1592 je krumlovským vladařem **Vilém z Rožmberka**, který je díky svému politickému vlivu a zastávaným úřadům označován jako místokrál v Čechách. Nechal provést přestavbu gotického hradu do renesanční podoby a za jeho panování mění Český Krumlov svůj vzhled. Staré gotické domy procházejí renesančními úpravami a vyrůstají nové budovy. Tím získalo v podstatě město Český Krumlov svůj půdorys a charakteristické dominanty.

Český Krumlov během třicetileté války

V roce 1601 prodává poslední člen rožmberského rodu **Petr Vok** Český Krumlov **císaři Rudolfovi II. Habsburskému**. Město se tak stává majetkem českých panovníků a nejde právě o klidné období. V letech 1606 – 1609 je na zdejším zámku ubytován psychicky labilní levoboček císaře Rudolfa II. **don Julius de Austria**. V lednu 1611 město čelí náporu pasovských vojsk, za třicetileté války je obsazeno císařskými vojsky a roku 1648 dochází ke **vpádu Švédů**. Město mezitím opět mění majitele. Panství Český Krumlov, brzy povýšené na knížectví, věnuje císař Ferdinand II. Habsburský za prokázané služby **Janu Oldřichovi z Eggenberku**.

Eggenberkové a Schwarzenberkové v Českém Krumlově

Štýrský rod Eggenberků vládl Českému Krumlovu až do roku 1719. Také v tomto rodu se vyskytoval zánícený milovník umění, zejména hudby a divadla. Byl jím **vévoda Jan Kristián**, který je považován za nejvýraznější osobnost Eggenberků. Právě za jeho panování bylo postaveno dodnes zachované barokní zámecké divadlo, které je unikátem i ve světovém měřítku. Protože rod Eggenberků vymřel bez přímých potomků, po roce 1719 se Český Krumlov dostává do majetku rodu **knížat ze Schwarzenberku**. V období mezi lety 1741 – 1782 je krumlovským vladařem Josef Adam ze Schwarzenberku. Ten pokračuje v barokních úpravách zámku, kde mimo jiné dává v roce 1748 zřídit malovaný maškarní sál a v roce 1767 přestavuje zámecké barokní divadlo do dnešní podoby.

Český Krumlov v 19. století: rozvoj průmyslu i vzdělání

V polovině 19. století má město okolo 5000 obyvatel. Ve městě fungují **dvě obecně vzdělávací školy**, hudební škola a tzv. pracovní škola, kde se pečuje o vzdělání dětí, jejichž rodiče zemřeli, anebo se o své děti nestarali. Dále zde stojí dva **pivovary** (knížecí a městský), dvě **papírny**, tři **mlýny**, **přádelna** lnu a **továrna na sukno**. Mění se také **architektura města**. Kromě jediné (Budějovické) jsou zrušeny všechny městské brány a hradby. Nedaleko zámecké zahrady se na konci 19. století otevírají **tuhové doly**. Výrobu zahájuje továrna na lišty a rámečky a nové papírny ve Větrní.

Uznání pro Český Krumlov: od roku 1992 na seznamu UNESCO

Ve 20. století nastávají pro Český Krumlov vcelku pokojné časy. Ani v průběhu II. světové války nedochází ve městě k žádným bojovým akcím ani materiálním škodám. V květnu **1945 osvobozuje Český Krumlov americká armáda**. Po válce jsou z města, které bylo po staletí dvojjazyčné, tedy česko-německé, **vysídleni Němci**. Podle názorů řady odborníků i místních obyvatel došlo k porušení kulturní kontinuity, což vedlo k dlouhodobé **kulturní stagnaci města**.

V roce 1947 je hrad a zámek v Českém Krumlově převeden do vlastnictví státu společně s ostatním majetkem rodu Schwarzenberků. Rok 1963 je pro Český Krumlov významný v tom, že je společně s dalšími historickými městy prohlášen **městskou památkovou rezervací** a je zahájen proces její

regenerace. V roce 1992 je Český Krumlov zapsán do **seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO**. Město se stává proslulým turistickým centrem a dějištěm mnoha významných kulturních událostí.

Co v Českém Krumlově navštívit

Český Krumlov má památek a pozoruhodností, které stojí za zhlédnutí, nepřeborné množství. Nabízíme několik tipů k návštěvám nejznámějších míst:

Hrad a zámek Český Krumlov

Jde o po Pražském hradě druhou největší šlechtickou rezidenci v České republice. Kromě interiérů zámku s Maškarním sálem a barokním divadlem se návštěvníci mohou pokochat krásou zdejší zámecké zahrady s unikátním přírodním divadlem s otáčivým hledištěm. V lapidáriu na prvním zámeckém nádvoří jsou vystaveny originály barokních soch ze zámeckého areálu. Nejen dětem způsobí potěšení pohled na medvědy, kteří jsou na zámku chováni od dob posledních Rožmberků. Dominantou areálu i města Český Krumlov je zámecká věž, která patří k nejpůsobivějším u nás. Na své si přijdou milovníci historie také ve zdejším Hradním muzeu a zámecké kovárně, kde se mohou dozvědět mnoho zajímavého o dějinách tohoto řemesla a vyzkoušet si práci kováře.

Kostel sv. Víta v Českém Krumlově

Architektonická perla s osmibokou novogotickou věží je druhou dominantou Českého Krumlova. Ze všech českokrumlovských kostelů má tento svatostánek nejdelší historii.

Kláštery Český Krumlov

V unikátním zrekonstruovaném areálu místních klášterů se mohou návštěvníci dozvědět, jak se žilo ve středověkých klášterech, zjistit zajímavé informace nejen o historii řemesel a zhlédnout také expozici stavebních řemesel a pivovarnictví. Odpočinek nabízí zdejší půvabné zahrady.

Kašna a morový sloup v Českém Krumlově

Mariánský morový sloup s bohatou barokní sochařskou výzdobou je dominantou náměstí Svornosti v Českém Krumlově. Vedle něj byla v 19. století přistavěna kamenná kašna.

Židovský hřbitov v Českém Krumlově

Hřbitov najdete v Českém Krumlově vedle městského hřbitova. Na židovském místě posledního odpočinku se dochovala ohradní zeď včetně zdobené brány, obřadní síň a zhruba 100 náhrobků, převážně z I. poloviny 20. století.

Nejen historické památky, ale i řada muzeí ve městě Český Krumlov stojí za zhlédnutí. Namátkou můžeme jmenovat muzeum marionet, vltavínů, loutek, historických motocyklů, voskových figurín anebo fotografické muzeum. Pro otrlejší povahy je zde expozice dějin útrpného práva. Zajímavá může být během léta také návštěva grafitového dolu. Historii města pak představí Regionální muzeum Český Krumlov.

zdroj úvodního obrázku: tuzemska-dovolena.cz